

Adalimumab

Användningsområde

Vid långtidsbehandling av ledgångsreumatism, barnreumatism, ankyloserande spondylit (spondylartrit) och psoriasisartrit vanligtvis när behandling med traditionella läkemedel inte har gett resultat eller inte kan användas. Erfarenheter av behandling med adalimumab vid vissa andra reumatiska sjukdomar finns också.

Preparat och verkningsätt

Adalimumab (**Amgevita®**, **Hulio®**, **Humira®** **Hyrimoz®**) finns som färdigfyllda engångssprutor (20, 40 mg) och injektionspennor (20, 40 och 80 mg).

Adalimumab är en antikropp mot tumörnekrosfaktor-alfa (TNF- α). Läkemedlet blockerar det ämne som främjar inflammation vid en reumatisk sjukdom med den påföljden att ledinflammationen och dess skadliga inverkan på lederna minskar. Effekten av adalimumab ses ofta redan två veckor efter påbörjad behandling.

Det rekommenderas att adalimumab används i kombination med metotrexat eftersom effekten då ökar. Också annan motsvarande läkemedelsbehandling kan användas ifall patienten inte tål metotrexat.

För grund- eller specialersättning (65 %) av läkemedlets pris krävs läkarutlåtande.

Administreringsätt och dosering

Vuxna får adalimumab som injektioner (40 mg) under huden varannan vecka. Startdosen kan även vara större. Vid behandling av barn räknas dosen ut enligt en särskild tabell. Ibland kan det finnas anledning att minska injektionsintervallen till en vecka. Patienten själv eller en anhörig kan lära sig att ge injektionen. Läkemedelstillverkarens instruktioner om läkemedlets användning och administrering bör följas. Behandlingen kan vara långvarig, och det finns redan rätt mycket erfarenheter av behandling som pågått i flera år.

Biverkningar

Hos en femtedel av patienterna påträffas tillfällig irritation, såsom smärta, rodnad eller klåda på huden på injektionsstället. Dessa symptom föranleder vanligen inga åtgärder. Andra eventuella biverkningar är olika infektioner, eksem, klåda, huvudvärk, förvärrad hjärtsvikt och förändringar i blodbild. Allergiska reaktioner och allvarliga infektioner är rätt sällsynta. En eventuell aktivering av tuberkulos är möjlig, varför risken för insjuknande bör utredas innan behandlingen sätts in. Vid behov bör man överväga samtidig tuberkulosbehandling. Hos bärare av hepatit B-virus kan sjukdomsaktiveringen vara allvarlig. Det är också möjligt att läkemedlet aktiverar sjukdomar som bryter ner myelinet i det centrala nervsystemet.

Adalimumab har inte påvisats öka risken att insjukna i cancersjukdomar. I samband med

användning av biologiska läkemedel har det dock förekommit lymfom och andra elakartade sjukdomar. Sambandet med läkemedlet är osäkert.

Behandling får inte insättas om patienten har en aktiv infektionssjukdom. I samband med operationer rekommenderas ett uppehåll i medicineringen en vecka före och två veckor efter ingreppet.

Vaccinationer bör ges enligt allmänna rekommendationer, men i fråga om vaccin som innehåller levande sjukdomsalstrare rekommenderas ett sju veckors uppehåll före vaccinering. Behandlingen kan återupptas två veckor efter vaccinering.

Graviditet och amning

Vid graviditet eller amning bör adalimumab inte användas, ifall inte tvingande skäl föreligger. Det rekommenderas att behandlingen avslutas minst två och helst fem månader före eventuell graviditet. I undersökningar utförda på djur har skadliga effekter på fostret inte konstaterats. För män finns inga speciella direktiv när det gäller familjeplanering.

Behandlingskontroll

Vid uppföljning rekommenderas kontroll av sänka, CRP och blodbild (B-Hb, -Leuk) var fjärde vecka under tre månaders tid och därefter var tredje månad. Om patienten regelbundet använder andra läkemedel bör också leverenzymvärdet (ALAT) följas upp. Adalimumabbehandling kräver uppföljning av specialist väl insatt i behandlingen.

Uppföljningstabell

Läkemedel

Adalimumabi

Humira®

Före användningen

- La, CRP
- B-Hb
  - Leuk
  - Diffi
  - Trom

- 3 mån var 4:e vecka

- La, CRP
- B-Hb
  - Leuk

efter 3 mån. var 3:e mån.

- La, CRP

- B-Hb
  - Leuk

Annat anmärkningsvärt

- Infektioner, i synnerh. tuberkulos.
- Uppehåll i samband med operationer.

Uppdaterad 11.1.2019